

1. Forside

CIVILSAMFUNDSPULJEN PARTNERSKABSINDSATS

(under 400.000 kr.)

Titel på indsatsen		Seksuelle rettigheder I Bolivia			
Den danske ansøgende organisation		AXIS		E-mail: axis@axisngo.dk	
Evt. andre danske partner(e)					
Kontaktperson for indsatsen		Navn: Kamilla Frimodt Madsen		E-mail: km@axisngo.dk	
Lokal partnerorganisation: <i>(hvis flere partnere indsættes flere rækker nedenfor)</i>			Land		BNI pr. indbygger
Sociedad Catolica San Jose			Bolivia		USD 2.830 (www.CISU.dk)
Pueblo Diferente			Bolivia		
Startdato	1.12.2016	Slutdato	31.03.2018	Antal måneder	16
Ansøgt beløb					
Er der tale om en genansøgning?		[x] Nej [] Ja Hvis ja, angiv j.nr.:			
Ønskes svarbrev på (vælg ét sprog)		[x] dansk eller [] engelsk			
Ønskes Bevillingsudvalgets notat om ansøgningen på (vælg ét sprog)		[x] dansk eller [] engelsk			
Resumé (maks. 10 linjer som skal skrives på dansk – også selvom den øvrige ansøgning er på engelsk):					

Sociedad Catolica San Jose (SCSJ), Pueblo Diferente (PD) og deres netværkspartnere vil, i samarbejde med AXIS, udvikle en metodeguide til medarbejdere og et materiale målrettet fattige unge bolivianeres seksuelle og reproduktive sundhed og rettigheder (SRSR). Materialet skal anvendes i uformelle læringsmiljøer, og indsatsen bliver dermed et supplement til den indsats der gennemføres i det formelle uddannelsessystem. Materialet bygger på AXIS' og PD's erfaringer gennem 8 års indsats i det formelle uddannelsessystem og SCSJ's erfaring med at arbejde i de fattigste områder i La Paz, Bolivia. Partnerskabsindsatsen vil styrke unges kompetencer, så de bliver i stand til bevidst at planlægge deres liv, undgå uønsket teenagegraviditet og gennemføre fuld skolegang.

14. September 2016

Dato

Ansvarlig person (underskrift)

København

Sted

PROJEKTKOORDINATOR
KAMILLA FRIMODT MADSEN

Ansvarlig person og position (blokbogstaver)

2. Ansøgningstekst

Disposition:

A. SAMARBEJDSPARTNERNE

A.1 Den danske organisation

AXIS blev stiftet i 1995 og har i 20 år sikret tusindvis af børn og unge en kvalitetsuddannelse i Ghana, Sierra Leone, Bolivia og Peru. AXIS arbejder for at give alle mennesker lige rettigheder til, i og gennem uddannelse. Det er en grundholdning i AXIS, at udvikling og forandring i ulandene bl.a. skabes gennem partcipatorisk og demokratisk funderet uddannelse, der gør marginaliserede individer og grupper i stand til både at kræve deres rettigheder og samtidig arbejde for bedre rettigheder til andre udsatte grupper.

AXIS har erfaringer med rettighedsfremmende projekter. I disse udvikles nye, innovative modeller og metoder, der anvendes til fortalervirksomhed på lokalt og/eller nationalt plan. De faglige indsatsområder består af: interkulturel og tosproglig undervisning, grundskole-undervisning og ungdomslederuddannelse. AXIS har gennem årene opbygget kompetence indenfor SRSR med lokale partnere i Peru, Bolivia, Ghana og Sierra Leone. I samarbejdet med syd-partnere fokuserer AXIS på at stykke partneren administrativt, organisatorisk, fagligt og som aktiv i fortalervirksomhed.

AXIS har afholdt tre partnerskabskonferencer i Sydamerika, som bl.a. har omhandlet videndeling vedr. SRSR partnerne imellem. Pt. er AXIS involveret i en partnerskabsindsats med tre AXIS-partnere (Advocacy Movement Network (AMnet) i Sierra Leone, NORSAAC i Ghana og RAINS. En medarbejder fra NORSAAC har, som en del af SL-projektet gennemført en uges workshop i Sierra Leone.

AMNet har vist sig at være en stærk civilsamfundsorganisation, som bl.a. har ydet indflydelse på undervisningsministeriets prioriteringer indenfor SRSR.

NORSAAC har udviklet sig til en af Nordghanas vigtigste civilsamfundsaktører indenfor SRSR.

I Danmark er AXIS ligeledes aktiv via et udviklingsprojekt med sex og samfund om rettighedsbaseret udvikling, i Global Fokus-regi.

A.3 De lokale organisationer

Hvordan organisationerne er forankret i det/de lokalsamfund, som indsatsen skal foregå i og hvilke tidligere erfaringer organisationerne eventuelt har med at arbejde med det tema, som denne partnerskabsindsats drejer sig om.

Partnerskabsindsatsen involverer to lokale organisationer, NGO'en Sociedad Catolica San Jose (SCSJ) og NGO'en Pueblo Diferente (PD).

Sociedad Catolica San Jose (SCSJ) arbejder uafhængigt af religiøse og politiske overbevisninger. SCSJ har 138 års erfaring og arbejder udelukkende med udsatte børn, unge og deres familier i La Paz. Det overordnede formål med SCSJs arbejde er at styrke uddannelsesniveaue og levestandard blandt de fattigste borgere samt styrke deres mulighed for indflydelse i deres lokalsamfund. SCSJs

arbejde er forebyggende og helhedsorienteret i fattige lokalsamfund. Grundet den mangeårige indsats kender SCSJ befolkningen i de mange områder hvor de arbejder.

SCSJ har identificeret et stort behov for at arbejde med SRSR blandt deres målgruppe, grundet bl.a. i det høje antal af uønskede teenagegraviditeter. SCSJ ønsker at styrke deres interne kompetencer ift. at arbejde med SRSR, så det får reel indflydelse på målgruppens valg og har derfor indgået et i samarbejde med Pueblo Diferente. Med partnerskabsindsatsen ønsker PD og SCSJ at kapacitetsopbygge egne organisationer og organisationer i deres respektive netværk, og herved forbedre deres positioner som centrale civilsamfundsorganisationer.

Af pædagogiske fritidstilbud har SCSJ *Centros integrales* og *puntos comunitarios*. I Danmark vil disse to tilbud være en blanding af et fritidshjem, værested, klub og bemandet legeplads, hvor der er pædagogiske medarbejdere ansat. I disse fritidstilbud kommer børn og unge efter skoletid, for at få lidt at spise, lave deres lektier og få lektiehjælp, møde andre børn og unge og endelig møde voksne der har tid og overskud til dem. *Centros Integrales* tilbyder desuden lægehjælp, tandlæge og vejledning om sundhed og ernæring. Der er et bibliotek, adgang til brug af computere og en lektiecafé.

SCSJ har erfaringer med at inddrage civil- og lokalsamfundet i deres arbejde. De samarbejder fx med de lokale skoler, med forældre og med lokale myndigheder. SCSJ deltager i tre netværk: netværket "Macrodistrical Cotahuma Libre de Violencias", netværket "La Red Departamental de Proteccion de la Niñez y Adolescencia para una vida Libre de Violencia" og netværket "AINI". (I afsnit C.1. beskrives netværkene yderligere.)

Pueblo Diferente, er dannet af projekterfarne folk, der har syv års erfaring med internationale udviklingsprojekter. PD har desuden sit udspring i det bolivianske uddannelsessystem. Organisationen er grundlagt i april 2015 og har en bestyrelse på syv medlemmer. I Bolivia er kun få NGO'er anerkendt af regeringen. Pueblo Diferente er én af de 37 NGO'er. Igennem otte år har AXIS støttet projekt **Pro Joven** i Bolivia, hvor medlemmerne fra PD var ansatte. PD deltager i netværket "Red Pro Joven" som består af 15 uddannelsesinstitutioner som stammer fra projekt Pro Joven. (I afsnit C.1. beskrives netværket yderligere.)

Pueblo Diferente ønsker at påvirke det bolivianske samfund, ved at styrke det formelle bolivianske uddannelsessystem og fremme bæredygtig udvikling gennem uddannelse. Derudover er det målet at forbedre livskvaliteten hos udsatte befolkningsgrupper. Det skal ske ved at fremme respekten for alle uanset køn, etnisk og kulturel baggrund. Derfor arbejder Pueblo Diferente på udviklingsprojekter inden for uddannelse med fokus på seksualundervisning og uddannelse i ernæring og miljø. Disse temaer er der i Bolivia fortsat brug for at have fokus på. Gennem udviklingsprojekter vil PD styrke børn og unges viden og kompetencer så de kan påvirke det omgivende samfund.

Pro Joven projektet var finansieret af CISU's civilsamfundspulje og er nu afsluttet med stor succes. Projektet indeholdt følgende komponenter:

1) **Spørgeskemaundersøgelser** om unges seksuelle adfærd blev gennemført i samarbejde mellem universitetet i Santa Cruz i Bolivias lavland, Pro Joven projektets medarbejdere og AXIS' tekniske rådgivere. Undersøgelserne blev gennemført i højland, lavland og dalområder i Bolivia og er dermed en repræsentativ undersøgelse. Der er ikke tidligere i Bolivia gennemført en så omfattende undersøgelse af unges seksuelle viden og vaner.

2) Undersøgelsesresultaterne har efterfølgende dannet baggrund for udviklingen af **undervisningsmaterialer om SRSR**. Der er udviklet materialer til brug i læreruddannelsen og til brug i grundskolens ældste klasser i Bolivia.

3) **Træning af lærere i grundskolen i at bruge undervisningsmaterialerne**. Projektet har arbejdet med 10 udvalgte kommuner i Bolivia. Her er grundskolernes lærere blevet trænet i hvordan de kan bruge undervisningsmaterialet om SRSR. Materialet bygger på dialogisk, deltagerorienteret og interkulturel pædagogik og bygger på en metode, som for de fleste læreres vedkommende er ny. Pro Jovens medarbejdere har arbejdet med kommunerne om organiseringen af undervisningen i SRSR, prioritering af emnet i skolerne og endelig støttet kommunerne i at finde lokal kommunal funding, med det formål at prioritere træning af lærere i at kunne varetage seksualundervisning i grundskolen.

Arbejdet i projektet har gennem alle årene foregået i tæt dialog med undervisningsministeriet i Bolivia og undervisningsmaterialet til læreruddannelsen er i juli 2015 blevet anerkendt af undervisningsministeriet og omdelt til samtlige læreruddannelses-institutioner i Bolivia. Alle materialer er udviklet i et tæt sammen med målgrupperne og bygger på dialogisk, deltagerorienteret og interkulturel pædagogik. Det er den viden, som vi, med denne ansøgning, ønsker at få i spil til gavn for andre børn og unge i Bolivia uden for det formelle uddannelsessystem.

Undervisningsmaterialerne som er udviklet i Pro Joven projektet kan ses på følgende link:
<http://axisngo.dk/publikationer/>

Tre små film er lavet for at oplyse om projektet i Danmark og kan ses på følgende link:
<https://axisngo.dk/fotoarkiv/>

A.4 Samarbejdsrelationen og dens perspektiver

Nøglepersoner fra PD har, som tidligere nævnt, samarbejdet med AXIS i otte år fra 2008-2015 gennem projekt Pro Joven. AXIS opfatter disse personer som afgørende for det videre arbejde med SRSR i Bolivia. AXIS har de senere år gennemført partnerskabskonferencer i Sydamerika for vores samarbejdspartnere og her har medlemmer fra PD deltaget bl.a. med faglige input vedr. SRSR.

Både PD og SCSJ kender CISU's krav og forventninger til projektledelse, monitorering og evaluering, gennem tidligere samarbejder med henholdsvis AXIS og AC Børnehjælp.

Mht. svagheder i samarbejdet, kan der på nuværende tidspunkt ikke peges på nogle. AXIS, PD og SCSJ har siden januar 2016 mødtes regelmæssigt via Skype og udbygget kendskabet til hinanden. PD og SCSJ har mødtes regelmæssigt ifm. med udviklingen af partnerskabsindsatsen. Styrken i partnerskabsindsatsen er at SCSJ og PD har stor erfaring inden for hvert deres tematiske områder som er henholdsvis pædagogisk arbejde med børn og unge i et uformelt læringsmiljø og arbejdet med at udvikle partcipatoriske metoder til brug ved seksualundervisning, samt udvikling af undervisningsmaterialer vedrørende SRSR.

PD og SCSJ ønsker med partnerskabsindsatsen at lære af hinanden og videreudvikle metoder og materialer målrettet målgrupperne: de pædagogiske medarbejdere og børn og unge, med det overordnede formål at forebygge teenagegraviditeter og mulig school drop-out.

Som tidligere nævnt vil denne partnerskabsindsats ligeledes kunne styrke AXIS kompetence og videreudvikle SRSR-netværk i Sydamerika.

Paola Saavedra Hidalgo, ledende medlem af PD, var national koordinator for Pro Joven projektet og har bl.a. bidraget til udviklingen af AXIS SRSR-projekt i Peru gennem flere workshops.

B. BAGGRUNDSANALYSE

B.1. Relevansen af partnerskabsindsatsen

Uønskede teenagegraviditeter blandt børn og unge, med efterfølgende skole drop-out, er et udbredt problem i det bolivianske samfund. Bolivia ligger på en tredjeplads i Latinamerika hvad angår teenagegraviditeter. I 2015¹ var der 90.000 teenagegraviditeter. I 2011 blev der registreret 13.822 teenagegraviditeter, som blev behandlet i sundhedssystemet. Heraf var 56 % ikke-planlagte. Kun én ud af fire beskytter sig under sex - og det på trods af, at 92 % af de unge ved, at de bør beskytte sig. Seksualundervisningen i grundskolen er mangelfuld.

Derfor er der et stort behov for at oplyse, danne og uddanne børn og unge, så de får indsigt i SRSR, og på baggrund heraf kan planlægge deres liv, planlægge hvornår de vil have børn og dermed kunne fokusere på skolegang og uddannelse.

Partnerskabsindsatsen skal, foruden udvikling af metodeguide og materiale, efteruddanne de pædagogiske medarbejdere som møder målgruppen. Disse pædagogiske medarbejdere findes både i SCSJ og i de netværk begge organisationer deltager i, hvorved der også skal gennemføres kapacitetsudviklings-initiativer for medarbejdere udenfor SCSJ. Med disse aktiviteter vil de to organisationer lære hinanden at kende, få indsigt i hinandens styrker og sammen kvalificere SRSR arbejdet i det bolivianske samfund. Denne del af partnerskabsindsatsen skal styrke forankringen af SCSJ, PD og deres netværkspartnere som centrale civilsamfundsorganisationer. Ved at inddrage de mange organisationer fra netværkene bliver der skabt mulighed for en mere samlet SRSR indsats i civilsamfundet.

De to organisationer har stor interesse i at starte et samarbejde hvor begge parter kan bidrage med deres viden på området. Indsatsen befinder sig i krydsfeltet mellem de to organisationers arbejde hhv. uddannelse inden for SRSR (PD) og arbejdet med udsatte børn og unge i et uformelt læringsmiljø (SCSJ). Dermed skal begge organisationer bidrage med deres særlige viden, for at kunne udvikle metodeguide og materiale som omhandler SRSR, målrettet børn, unge og deres forældre i udsatte byområder. Partnerskabsindsatsen bygger på og videreudvikler bl.a. erfaringer med at kapacitetsudvikle området SRSR, herunder uddannelse af skolelærere og undervisere i læreruddannelse samt metodeudvikling fra Pro Joven projektet som omtalt i afsnit A.3.

Partnerskabsindsatsen vil bl.a. komme de ca. 650 børn og unge, som benytter sig af SCSJ's fritidstilbud *Centros integrales* og *puntos comunitarios*, til gode. SCSJ og PD har deres primære erfaringer fra byområder, hvorfor der i denne ansøgning er fokus på udsatte og fattige byområder i udkanten af La Paz. De netværk som begge organisationer deltager i holder til i henholdsvis La Paz og El Alto.

Det særlige ved partnerskabsindsatsen er at integrere oplysning, dannelse og uddannelse i et interkulturelt og partcipatorisk perspektiv. Det vil sige at vægte det pædagogiske arbejde med børn og unge og ikke kun at oplyse, men også at få dem til at reflektere over betydningen af deres handlinger. Arbejde med at forstå hvordan normer og værdier i lokalsamfundet også har indflydelse på de valg de gør sig og forstå betydningen af at have den rigtige viden ift. SRSR.

¹ Tallene er fra SEDES.

Som omtalt tidligere har mange unge viden om fx prævention, men det er oftest en mangelfuld viden. Der skal derfor også arbejdes med kulturelt funderede holdninger, normer og værdier, da de kan stå i vejen for sund fornuft, faktisk viden og personlige præferencer.

B.2 Hvilken sammenhæng indgår indsatsen i? I hvilke lande og lokalområder skal indsatsen foregå?

Partnerskabsindsatsen kommer bl.a. til at foregå i Cotahuma kommune og Achocalla kommune i La Paz, Bolivia. Distriktet tæller 43.515 husstande og har et indbyggertal på 169.425 med en lille overvægt af kvindelige indbyggere. 77,1 % af indbyggerne er født i La Paz, hvilket gør distriktet til det med flest migranter, der primært kommer fra Potosi og Oruro. Ca. 79.000 af indbyggerne i Cotahuma lever i fattigdom. 12 % af indbyggerne er arbejdsløse og kvinderne udgør et flertal heraf. Af indbyggerne over 19 år har kun 34 % gennemført folkeskolen.

Det er i Cotahuma stor kommune og Achocalla kommune at SCSJ arbejder og har den daglige kontakt med de udsatte børn og unge, der benytter sig af SCSJ's væresteder. Det er på disse væresteder og med udgangspunkt i børnenes og de unges behov, at partnerskabsindsatsens metodeguide og materiale bl.a. skal udvikles og implementeres. SCSJ har arbejdet i Cotuma distriktet i La Paz gennem de sidste 27 år.

Befolkningen i Bolivia er ung. Ved seneste befolkningsoptælling i 2013 var det samlede befolkningstal på ca. 10 millioner, hvoraf 60 % er mellem 0 og 26 år. Sundhedsvæsenet i Bolivia er mangelfuldt og i områderne, hvor SCSJ arbejder, har over 50 % af befolkningen ingen sundhedsforsikring. Der findes 12 sundhedscentre og 2 centre for nyfødte børn og deres mødre.

De unge teenagere, som bliver mødre, kommer ofte fra fattige områder. Det at blive mor i en meget ung alder, fastholder de fleste unge mødre og deres børn i fattigdom. Der er flere årsager til uønskede teenagegraviditeter og følgevirkninger heraf. Årsagerne har både strukturel, social, kulturel og økonomisk karakter:

- Generel lukkethed og tabuisering omkring sex og seksualitet i det bolivianske samfund.
- Manglende viden om seksualitet og prævention hos børnene og de unge. Oplysning fra forældre er mangelfuld.
- Manglende dialog mellem forældre og børn, idet nogle forældre er bange for at tale med deres børn og unge om sex. Forældrene er bange for, at sådanne samtaler kan opmuntre til at indlede seksuelle forhold.
- Seksualundervisningen i grundskolen er de fleste steder fraværende eller mangelfuld.
- Den information børn og unge søger på internettet er ofte misvisende.
- Børn og unge presser hinanden til at have sex, både kærester imellem og i henholdsvis drenge- og pigegrupper.
- Unge drikker, tager stoffer og dyrker ubeskyttet sex.
- Lovgivningen i Bolivia er tvetydig, der er ikke en decideret seksuel lavalder i Bolivia, som i de fleste andre lande.

Der er utallige negative følgevirkninger af uønsket teenagegraviditet:

- Især pigerne dropper ud af skolen alt for tidligt, og nogle drenge gør det samme for at forsørge deres partner og barn.
- Disse piger og drenge starter meget tidligt på arbejdsmarkedet i lavtlønnede jobs, med ringe mulighed for at faglig udvikling og udsigt til mere i løn.

- Begrænsede muligheder for at kunne udfolde potentialet i medborgerskabet, og dermed begrænset mulighed for at yde indflydelse på det omgivende samfund.
- Sandsynligheden for at de vender tilbage til skolen og får en uddannelse er meget lille.
- Mødrene har ikke det store overskud til at være mødre, da de selv er børn.
- Fattigdommen bliver reproduceret.
- Nogle gravide teenagere bliver af deres forældre bedt om at forlade deres hjem, da det er en ekstra udgift, når endnu et barn skal forsørges.
- Nogle unge drenge bliver af forældrene sendt til en anden by for at færdiggøre skolen og slippe for deres ansvar som far.
- Nogle piger får en abort, hvilket er ulovligt i Bolivia, hvorfor de udsættes for stor fare, eftersom disse aborter gennemføres illegalt og under meget ringe forhold.
- De gravide piger, der vælger at blive i skolen bliver ofte ekskluderet som følge af de fordomme der er forbundet med teenagegraviditeter.

Der er derfor et stort behov for forebyggelse og at børn og unge bliver oplyste og gjort kompetente ift. at få viden om egen krop, at kende til egne grænser, at få viden om SRSR.

B.3 Hvordan er partnerskabsindsatsen blevet forberedt?

Nøglepersoner fra PD har, som tidligere nævnt, samarbejdet med AXIS omkring projekt Pro Joven. Tidligere Pro Joven praktikant Karla Hammerskov arbejdede i sommeren 2015 for AC Børnehjælp i Bolivia. AC Børnehjælp og SCSJ har siden 2006 samarbejdet om flere forskellige projekter. Karla Hammerskov foreslå at PD og SCSJ skulle møde hinanden, idet hun så muligheder for at de to organisationer kunne bidrage gensidigt til hinandens arbejdsområder og opgave porteføljer. PD, SCSJ og AXIS har siden efteråret 2015 arbejdet på at udvikle et koncept for et samarbejde. I efteråret 2015 mødtes Niels Boe fra AXIS med medlemmer fra PD og SCSJ for at drøfte mulighederne for et fremtidigt samarbejde. I december 2015 underskrev PD og SCSJ en hensigtserklæring (MOU), hvor de har lovet hinanden at samarbejdet skal bygge på gensidig udveksling af viden og erfaringer, udvikling af nye initiativer og at samarbejdet skal være båret af kvalitet. Siden da har projektkoordinatorerne fra AXIS, PD og SCSJ løbende været i dialog, via Skype møder og mails. PD og SCSJ har afholdt en række af møder bl.a. med det formål at diskutere sig frem til partnerskabsindsatsen der her ansøges om. På møderne har de to organisationer lært hinanden bedre at kende ved at udveksle erfaringer og metoder der anvendes ift. deres respektive vidensområder og målgrupper.

C. PARTNERSKABSINDSATSEN

Formålet med partnerskabsindsatsen:

At SCSJ og PD med partnere udvikler en undervisningsmetode og –materiale vedr. SRSR til brug i uformelle læringsmiljøer så teenagegraviditeter og skole-dropouts reduceres blandt fattige unge i ydre La Paz og El Alto.

C.1 Formål og forventede processer

1. Videns- og erfaringsudveksling. PD deler sin viden om og erfaring med at udvikle interkulturelle og participatoriske undervisningsmetoder vedr. seksualitet med SCSJ.

2. Videns- og erfaringsudveksling. SCSJ deler sin viden om og erfaring med at arbejde med børn, unge og forældre i et uformelt læringsmiljø med PD.
3. PD og SCSJ inddrager repræsentanter fra deres netværk i udvikling, afprøvning og validering af metodeguide og materiale vedr. SRSR.
4. Med afsæt i processerne under punkt 1, 2 og 3 udvikler PD, SCSJ og repræsentanter fra deres netværk en metodeguide og et materiale, der kan anvendes i arbejdet med børn og unge ift. SRSR i uformelle læringsmiljøer.
5. Personalet i SCSJ samt netværkspartnere får opkvalificeret deres pædagogiske og didaktiske kompetencer inden for SRSR-tematikken, når de gennem aktiviteter med børnene og de unge afprøver den udviklede metodeguide og materiale.
6. PD og SCSJ inviterer forældre til de børn og unge der deltager i SCSJ's fritidstilbud, til at deltage i workshops så de får kendskab til hvilken viden og indsigt deres børn har udviklet vedr. SRSR i forbindelse med deres deltagelse i partnerskabsindsatsen.

Følgende væsentligste positive ændringer, forventes at indsatsen har medført ved afslutningen:

1. PD, SCSJ og netværk har styrket deres position som civilsamfundsorganisationer med særligt fokus på SRSR i de områder hvor de arbejder og i netværk som de deltager i, lokalt, kommunalt og regionalt.
2. CSJ, PD, netværkspartnere og AXIS har styrket deres kapacitet til at arbejde med SRSR i et formelt læringsmiljø.
3. SCSJ, PD og netværkspartnere har styrket deres kapacitet inden for formidling og facilitering af pædagogisk personale i brugen materiale og metodeguide ift. SRSR.
4. SCSJ, PD og netværkspartnere har styrket deres kapacitet inden for formidling og facilitering af workshops for forældre ift. SRSR.
5. De to centros Integrales i SCSJ har en veldesignet metodeguide og et materiale, der bygger på interkulturel og partcipatorisk pædagogik, til at arbejde med SRSR blandt fattige unge i uformelle læringsmiljøer.
6. Forældre til de børn og unge som anvender SCSJ's tilbud har via partcipatoriske workshops fået indsigt i hvilken viden og indsigt deres børn har udviklet vedr. SRSR i forbindelse med deres deltagelse i workshops.
7. PD og SCSJ er i stand til at udvikle og gennemfører nye og længerevarende projekter på baggrund af det kendskab de har fået til hinanden gennem partnerskabsindsatsen.

SCSJ og PD som styrkede civilsamfundsorganisationer.

Begge organisationer deltager i en række netværk. Disse netværk vil både deltage i workshops, hvor udviklingen af partnerskabsindsatsens metodeguide og materiale vil foregå og de vil afprøve og validere materialet undervejs ift. målgruppen af fattige og udsatte børn og unge.

SCSJ deltager i tre netværk:

- "Macrodistrictal Cotahuma Libre de Violencias", med ti aktive medlemsorganisationer henholdsvis CSO's og statslige instanser,
- "La Red Departamental de Proteccion de la Niñez y Adolescencia para una vida Libre de Violencia" med 23 medlemsorganisationer
- AINI (Asociacion Integral para la Niñez) som har otte NGO'er som medlemmer, deriblandt Plan International og red Barnet.

De to første netværk arbejder med at forbygge vold i hjemmet, dvs. forbygge vold mod børn, kæresten og ægtefæller. Organisationerne i netværkene arbejder desuden inden for sundhed, uddannelse og personlig udvikling, med det formål at bidrage til et forbedret livskvaliteten for udsatte grupper.

Det der kendetegner arbejdet med SRSR i netværkene er primært en naturvidenskabelig tilgang hvor oplysning er det primære. I partnerskabsindsatsen vil metodeguide og materiale være bygget op omkring en interkulturel og partcipatorisk pædagogik og desuden både have oplysning, uddannelse og dannelse som formål. Herved vil dette projekt kunne supplere den viden og erfaring der er i netværkene.

PD deltager i netværket "Red Pro Joven" som består af 15 uddannelsesinstitutioner som stammer fra projektet Pro Joven. I netværket deltager repræsentanter fra kommuner og distrikter og fra enkelte læreruddannelsesinstitutioner. Der er ca. 120 personer repræsenteret i dette netværk. Netværket mødes fortsat, et år efter at Pro Joven projektet er stoppet og arbejder fortsat på at fremme en kvalificeret seksualundervisning i grundskolen og læreruddannelsen.

Med partnerskabsindsatsen håber SCSJ og PD at kunne positionere sig stærkere som civilsamfundsorganisationer og positionere sig som vidensorganisationer indenfor SRSR. Dette vil kunne ske inden for lokale uddannelsesinitiativ i det formelle såvel som uformelle uddannelsessystem. De to organisationer ønsker med deres samarbejde at styrke den fælles indsats hos alle netværksorganisationer med at udbrede denne indsats ift. SRSR.

PD og SCSJ og deres netværkspartnere vil nå ud til flere distrikter i La Paz og regioner i Bolivia og udbrede kendskabet til arbejdet med børn, unge og deres familier ift. SRSR.

C.2 Deltagere

PD og SCSJ inviterer repræsentanter fra de fire netværk, beskrevet i afsnit C1, til i alt seks workshops. Der vil være plads til ca. 30 deltagere pr. workshop inkl. pædagogiske medarbejdere fra SCSJ.

Partnerskabsindsatsen inddrager ca. 20 pædagogiske medarbejdere fra SCSJ og ca. 300 børn og unge som bruger SCSJ's pædagogiske tilbud i udvikling og afprøvning af metodeguide og materiale. Der bliver afholdt seks workshops á tre timer for grupper på 25 forældre, hvor de bliver introduceret til tematikker inden for SRSR og hvor de vil diskutere og reflektere over nogle af de samme temaer som deres børn er stødt på i deres workshops. Derved lægges der op til at børn og forældre får et bedre afsæt for videre drøftelser i hjemmet. Ligeledes vil forældres input og reaktioner indgå i det videre arbejde.

I de tematiske workshop, aktiviteter for børn og unge og forældreworkshops vil 90 pladser være reserveret til repræsentanter fra netværkene. Netværkene bliver opfordret til at afprøve metodeguide

og materiale på deres målgrupper. Derved inddrages yderligere et antal børn og unge fra andre organisationer, som gør sig erfaringer med SRSR området.

C.3 Metode og arbejdsform

Metoder og arbejdsformer, der vil blive benyttet i partnerskabsindsatsen

Partnerskabsindsatsen bygger på en proces- og deltagerorienteret metode. I partnerskabsindsatsen udvikler partnerne prototyper for metodeguide og materialer i samarbejde med deres netværk. Netværksorganisationerne afprøver efterfølgende prototyperne i deres respektive organisationer. Efterfølgende opsamles erfaringerne hvorved prototyperne videre- og færdigudvikles. Med en deltagerorienteret metode sørger partnerne for at udviklingen af metodeguide og materiale sker med afsæt i målgruppens behov og livsverden.

I udviklingen af indsatsen vil der blive inddraget cases fra målgruppens hverdag, herunder arbejde med hverdagsfortællinger. Casene afspejler de sociale og kulturelle forskelligheder, som karakteriserer målgrupperne. Et særligt fokus på den interkulturelle komponent i arbejdet sikre, at partnerne udvikler og designer en metodeguide og et materiale til at arbejde med seksuelle rettigheder og reproduktiv sundhed i en lokal kontekst. Forældre til børn og unge i SCSJ's arbejde inddrages i workshops. PD og SCSJ vil også opfordre deres netværkspartnere til at gøre erfaringer med at inddrage forældre i SRSR arbejdet.

Piger og drenge, kvinder og mænds deltagelse i partnerskabsindsatsen.

Fundamentet for udviklingen af metodeguide og materiale er, at der både skal være fokus på piger og drenges seksualitet. Historisk set har kvinder være ekskluderet fra adgangen til mange goder, privilegier og deltagelse i samfundet, og dele af det bolivianske samfund er præget af en mandsdomineret mentalitet. Mange piger og kvinder mødes i hverdagslivet af stereotype opfattelser af, hvad der vil sige at være pige/kvinde, og mange oplever at være undertrykt i kraft af deres køn. I arbejdet med børn, unge og de pædagogiske medarbejdere i partnerskabsindsatsen vil der derfor være diskussioner om hvordan storetyper om kvinder og mænds roller i samfundet kan påvirke identitetsdannelse af piger og drenge og hvordan kulturelle forskelle, normer og værdier kan have indflydelse på drenge og pigers råderum og være en af forklaringerne på konflikter mellem køn og generationer. Med et interkulturelt perspektiv og en rettighedsbaseret tilgang fokuseres der på forskellige normer og værdier og hvordan de i nogle sammenhænge kan spænde ben for den personlige udvikling, det frie valg og den enkeltes rettigheder. Partnerskabsindsatsen vil arbejde på at oplyse, danne og uddanne lige mange drenge og piger.

Hvad der skal ske efter partnerskabsindsatsen?

PD, SCSJ og AXIS har drøftet forskellige mulige indsatser i fortsættelse af denne partnerskabsaktivitet.

1. Det vil være vigtigt at konsolidere arbejdet yderligere herunder videndele med organisationer i andre byområder.
2. En fortsættelse af arbejdet med læreruddannelsen fra Pro Joven projektet, med inddragelse af den viden PD får via samarbejdet med SCSJ og de forskellige netværk kan også udvikles.
3. En forstærket indsats ift. seksuelle minoriteter og deres rettigheder er vigtige.

Uanset vinklen vil disse mulige opfølgninger på partnerskabsindsatsen være i forlængelse af strategien om at sætte seksuelle rettigheder og reproduktiv sundhed på dagsordenen og derigennem

også sætte fokus på den mangelfulde seksualundervisning i de bolivianske skoler og konsekvenserne heraf.

C.4 Aktivitetsplan og konkrete produkter - Detaljeret aktivitets- og tidplan er vedhæftet som bilag 1.

Proces nr.	Beskrivelse af aktiviteter ud fra de forventede processer	Aktivitets nr.	Aktiviteter
1	PD og SCSJ afholder sammen 3 heldagsseminarer for medarbejdere i PD og SCSJ. Formålet er at: A) Forberede kompetenceudviklingsforløb for pædagogiske medarbejdere og inviterede deltagere fra netværk. B) Forberede første udkast/prototyper til metodeguide og materialeudvikling. Følgende aktivitet gennemføres:	1	3 heldagsseminarer
2			
3	PD og SCSJ gennemfører seks workshops (aktivitet 2-7) for medarbejdere og inviterede fra netværksorganisationerne. Workshopsne tager afsæt i de prototyper der er blevet udviklet på arbejdsseminarerne. Formålet med workshopsne er at videreudvikle metode og materiale ved hjælp af faglig sparring fra deltagerne. Foruden videndeling og erfaringsudveksling indgår forskellige temaer i relation til SRSR, som er nærmere beskrevet under hver af de tematiske workshops. Tiden mellem de forskellige workshops bruges af netværkene til at afprøve metodeguide og materiale i egne organisationer/målgrupper. Den sidste workshop vil omhandle validering af metodeguide og materiale. Af mere praktisk parakter skal metodeguiden og materialet designes og trykkes/udgives (aktivitet 8-9). Partnerskabsindsatsen afsluttes med en lanceringsevent for PD, SCSJ og deres netværkspartnere samt lokale myndigheder deltager (aktivitet 10).	2	Tematisk workshop om SRSR og arbejdet med børn og unge, herunder kropsbevidsthed, familierelationer, forebyggelse af ikke-planlagte graviditeter og seksuelt misbrug af børn og unge.
		3	Tematisk workshop: SRSR og udvikling af børns og unges handlekompetencer ved inddragelse af selvværd, selvkontrol og udtryk af følelser.
		4	Tematisk workshop: SRSR i et interkulturelt perspektiv. Projektkoordinator fra Axis deltager.
4		5	Tematisk workshop: SRSR og Forældreinddragelse
		6	Workshop: Udkast/prototyper af metodeguide og materiale videreudvikles ved hjælp af faglig sparring
		7	Workshop: Validering af metodeguide og materiale
		8	Udarbejde design og layout af metodeguide og materiale
		9	Printe materiale

		10	Lanceringssevent hvor lokale myndigheder og netværk er inviteret
5	På baggrund af den udviklede metodeguide afholdes aktiviteter med børn og unge for at afprøve det udviklede materiale (aktivitet 11-16). Afprøvningen af metodeguiden og materialet har fokus på udvalgte temaer fra de forskellige tematiske workshops (beskrevet i aktivitet 2-5), facilitators rolle og aldersdifferentiering.	11	Aktivitet for tre grupper af 20 børn: afprøvning af metode og materiale
		12	Aktivitet for tre grupper af 20 unge: afprøvning af metode og materiale
		13	Aktivitet for tre grupper af 20 børn: afprøvning af metode og materiale
		14	Aktivitet for tre grupper af 20 unge: afprøvning af metode og materiale
		15	Aktivitet for tre grupper af 20 børn: afprøvning af endelig udgave af metode og materiale
		16	Aktivitet for tre grupper af 20 unge: afprøvning af endelig udgave af metode og materiale
6	For at fremme dialogen om SRSR mellem børn, unge og deres forældre samt bidrage til forældres viden om SRSR afholdes en række workshops for forældrene (aktivitet 17-18). På de forskellige workshops får forældrene indsigt i den viden og erfaring deres børn har opnået ved at deltage i de afholdte aktiviteter.	17	Workshop for 3 grupper af 20 forældre
		18	Workshop for 3 grupper af 20 forældre

Tidsplan

Aktivitet nr.	16	2017											2018			
	Dec.	Jan.	Feb.	Marts	April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.	Feb.	Marts
1																
2																
3																
4																
5																
6																
7																
8																
9																
10																
11																
12																
13																
14																
15																
16																
17																
18																

Projektbesøg

Som partner i partnerskabsindsatsen vil en projektkoordinator fra AXIS deltage i en tematisk workshop i foråret 2017, hvor temaet er SRSR i et interkulturelt perspektiv (aktivitet 1.4). Formålet er at bidrage til og deltage i videndelingen på SRSR-området, styrke relationen mellem AXIS, PD og SCSJ. Desuden vil projektkoordinatoren monitorere partnerskabsindsatsen under besøget. En repræsentant fra AXIS' sekretariat vil ligeledes gennemføre finansielt tilsyn i løbet af partnerskabsindsatsen.

Produkter

Følgende produkter bliver fremstillet i løbet af partnerskabsindsatsen:

- En metodeguide til pædagogiske medarbejdere på fritidsværesteder/uformelle læringsmiljøer hvor SRSR temaet adresseres. Metodeguiden beskriver en SRSR metode til brug i urbane og uformelle læringsmiljøer og indeholder en række manualer til workshops som skal afholdes med børn og unge.
- Et materiale til børn og unge som opholder sig i uformelle læringsmiljøer. Materialer skal gøre dem i stand til at reflektere over ønsker for eget liv og hvordan SRSR spiller ind i forhold til at opnå det liv de ønsker for dem selv og deres (fremtidige) familie.

C.5 Forudsætninger og risici.

Der er ikke nogle nævneværdige risici pt. i Bolivia, da den politiske situation er nogenlunde stabil. Vi forventer derfor arbejdsro til denne partnerskabsindsats.

Forudsætninger:

Den nuværende regering er især positive overfor nationale NGO'ers arbejde i Bolivia og støtter dermed partnerskabsindsatsen. De lokale uddannelsesmyndigheder og La Paz' kommune viser også interesse for projektet.

Risici:

Der er risiko for at den nuværende relation til de lokale myndigheder går tabt, hvis der sker skift i de lokale myndigheder. Det vil betyde et brud i den kontinuitet der på nuværende tidspunkt er opbygget mellem de lokale myndigheder og SCSJ samt PD. En risiko er også, at myndighederne ændrer reglerne for NGO'ers virke i Bolivia.

D. ORGANISERING OG OPFØLGNING

D.1 Ansvars- og opgavefordeling i partnerskabsindsatsen.

AXIS vil bidrage med erfaringer fra SRSR arbejdet fra flere sydamerikanske lande og løbende være sparringspartner på proces og materialer. Tovholdere i AXIS er to projektkoordinatorer: Emilie Andresen og Kamilla Frimodt Madsen. AXIS' mange projektgrupper som arbejder med SRSR, vil undervejs blive inviteret til at sparre på udviklingen af metodeguiden og materialet. Denne partnerskabsindsats produkter vil ligeledes kunne inspirere AXIS' SRSR projektgrupper. PD/SCSJ er hovedansvarlige for organiseringen af workshops, M&E og samarbejde med netværk og målgruppe. SCSJ vil varetage den økonomiske styring af partnerskabsindsatsen.

I den planlæggende fase frem til indsendelse af denne partnerskabsansøgning har Monica Zalles-Flossbach, direktør og Ximena Guerrero Jordán fra SCSJ deltaget i diverse skypemøder og Paola Saavedra Hidalgo, grundlægger af PD og Beymark Jorge Cardona Garcés, præsident for PD.

Mht. kapacitet til den finansielle styring lever begge organisationer fuldt ud op til CISU's finansielle standarder og som tidligere nævnt kender begge organisationer til CISU's krav. PD har ikke opnået ekstern finansiering og derfor er punkt D i Bilag B1 ikke udfyldt.

D.2 Erfaringsopsamling – undervejs og efter afslutning.

I forbindelse med hver planlagt aktivitet (seminarer, workshop mv.) vil der blive foretaget en opsamling og evaluering af indsatsen, så denne kan justeres bedst og hurtigst muligt. AXIS' projektkoordinatorer monitorere løbende via månedlige Skype møder og vil give sparring på metodeguide og materiale, dette vil foregå både via mails og på de omtalte Skype møder.

Ved afslutningen af partnerskabsindsatsen vil de udviklede produkter: metodeguide og materiale være tilgængelige på alle tre organisationers hjemmesider og på de netværksorganisationer som måtte ønske det.

E. OPLYSNING

E.1 Planlægges oplysningsarbejde i Danmark i forbindelse med partnerskabsindsatsen?

AXIS arbejder med at skabe synlighed omkring alle projekter og deres resultater. Arbejdet foregår via en Facebook-side hvor vi løbende lægger opdateringer og billeder op. I løbet af 2015 lancerede AXIS sin nye hjemmeside hvor alle projekter er beskrevet og hvor der løbende opdateres med nyheder fra projekter, samarbejdspartnere og aktiviteter i Danmark.

Hvert år udgiver AXIS en årsrapport hvor alle projekter og resultater blandt andet bliver beskrevet med billeder fra projekterne. AXIS har de sidste mange år deltaget i uddelingen af "Verdens bedste nyheder", hvilket er en anden kilde til at gøre opmærksom på AXIS' projekter.

Oplysninger fra projektet indgår i denne indsats. Indsatsen kræver ikke budget, men gennemføres for egne midler.

3. Budgetresumé

Et detaljeret budget med budgetnoter skal angives i Bilag C 'Budgetskema' og sendes med ansøgningen. OBS: Husk at udfylde alle fem regneark hvis relevant.

Se også 'Vejledning om opstilling af budget' på www.cisu.dk.

Nedenfor skal der angives et resumé af hovedposterne i budgettet på følgende måde:
Udfyld ark 1-4 i Bilag C 'Budgetskema' – budgetresuméet vil så automatisk fremgå af ark 5. Dette skal kopieres fra Bilag C og indsættes nedenfor.

Budget summary		Currency
Angiv de samlede omkostninger (dvs. både bidrag fra Civilsam-fundspuljen og andre bidrag)	396.541	DKK
Heraf er bidrag fra Civilsamfundspuljen	396.541	DKK
Heraf eventuelle andre finansieringskilder, herunder organisati-onens eller partnerens eventuelle egne bidrag	-	DKK
Angiv de samlede omkostninger i lokal valuta	404.472	Bolivianos
Angiv anvendt kurs (www.oanda.com)	1,02	

Main budget items	Samlet budget	Heraf Civilsamfunds-puljen	Heraf andre finansielle bidrag
1. Aktiviteter	249.280	249.280	0
2. Investeringer	-	-	0
3. Udsendte medarbejdere	-	-	0
4. Lokale medarbejdere	30.000	30.000	0
5. Lokal administration	5.000	5.000	0
6. Tilsyn med indsatsen	38.992	38.992	0
7. Ekstern evaluering	-	-	0
8. Oplysning i Danmark (maks 2 % af 1-7)	-	-	0
9. Budgetmargin (min 6 %, maks. 10 % af 1-8)	32.327	32.327	0
10. Aktivitetsudgifter ialt (1-9)	355.599	355.599	0
11. Revision i Danmark	15.000	15.000	0
12. Subtotal (10 + 11)	370.599	370.599	0
13. Administration i Danmark (maks 7 % af 12)	25.942	25.942	0
14. Total	396.541	396.541	0

4. BILAG

OBLIGATORISKE BILAG

Følgende bilag skal indsendes elektronisk til puljer@cisu.dk:

- A. Organisationens stamdata (udfyldes af den danske organisation)
- B. Organisational Fact Sheet (udfyldes af den lokale organisation – det må gerne fremsendes i en scannet version)
- C. Budgetformat

Følgende bilag angående den danske organisation skal indsendes en gang årligt via organisations medlemslogin:

- D. Organisationens vedtægter
- E. Seneste årsberetning
- F. Senest reviderede årsregnskab (underskrevet af revisor og organisationens ledelse/bestyrelse)

Se vejledning her.

OBS:

Såfremt den danske organisation skønner, at det forventede årlige forbrug i Civilsamfundspuljen overstiger 3,5 mio. kr., skal ansøgningen vedlægges en oversigt over det forventede, fremtidige forbrug for den kommende treårige periode.

SUPPLERENDE BILAG (maks. 30 sider):

Bilagsnr.	Bilagstitel:
Bilag 1	Bilag 1 – Aktivitets- og tidsplan

Bemærk: Alle bilag skal fremsendes elektronisk.